देवयानाःदेवंआत्मानंयांत्येभिरितितथाभूताश्चत्वारआश्रमाः एषांज्यायस्त्वकनीयस्त्वरूपंबलाबलंफलेषुनिमित्तेषूक्तं यथोक्तं संन्यासीमोक्षमाप्नोतिब्रह्मलोकंवनीतथा स्वर्लोकमृषिलोकंचगृहस्थब्रह्मचारिणाविति ॥ १४ ॥ आरभेतसर्वार्थान्स्वर्गादिप्रदान्यज्ञादीन्इतिवैदिकंमतं यथोक्तमापस्तंबेन त्रैविद्यवृद्धानांतुवेदाःप्रमाणमितिनिष्ठातत्रयानिश्रूयंतेव्रीहियवपश्वाज्यपयःकपालपत्नीसंबद्धानिउच्चैर्नीचैःकार्यमितितैर्विरुद्धआचारोऽप्रमाणमितिमन्यंते अथापिप्रजापतेर्वचनं त्रयींविद्यांब्रह्मचर्यंप्रजातिंश्रद्धांतपोयज्ञमनुप्रदानं यएतानिकुर्वंतेतैरित्सहस्मोरजोभूताध्वंसतेन्यत्प्रशंसन्तितीति श्रुतिश्चभस्मांतंशरीरमितिआमरणमग्निसाध्यकर्मानुष्ठानंकर्तव्यमितिदर्शयति तथान्यत्रप्रकरणांतरेनारभेतकर्माणीतिशेषः तथाचवार्तिककारोदाहृतंभाल्लविशाखावचनं त्यागएवहिसर्वेषांमोक्षसाधनमुत्तमं त्यजतैवहिविज्ञेयंत्यक्तुःप्रत्यक्परंपदमिति नैष्ठिकीत्यनेनैतस्याःसिद्धांतत्वंदर्शितं॥ १५ ॥ तदेवाहार्धेन अनारंभेहीति अत्रशंकतेर्धेन एवमिति कर्मतत्त्यागविध्योर्बलाबलंदुर्ज्ञेयं उभयत्रनिंदास्तुत्योस्तुल्यत्वादितिभावः॥ ॥ १६ ॥ एतद्दूषयति यद्यत्रेति अहिंसायाःपरंअहिंसातोऽन्यत्यत्किंचित्हिंसाशास्त्रंआगमशास्त्रेभ्यःऋतेयदिप्रत्यक्षंदृष्टफलंमतंयुक्त्या यदिवातत्पश्यसिअनुभवेन तर्हिब्रूहि अयंभावः योगफलंप्रत्यक्षंयथोक्तमापस्तंबेन अथापिसंकल्पसिद्धयोभवंतियथावर्षंप्रजादानंदूरेदर्शनंमनोजवतायच्चान्यदेवंयुक्तंतस्मात्श्रुतितःप्रत्यक्षफलत्वाच्चविशिष्टानाश्रमानेतानेकेब्रुवतइति अनुमानगम्यंच तथाहिनीहारेणप्रावृता

देवयानाहिपंथानश्चत्वारःशाश्वतामताः॥ एषांज्यायःकनीयस्त्वंफलेषूक्तंबलाबलं ॥ १४॥ एवंविदित्वासर्वार्थानारभेतेतिवैदिकं ॥ नारभेतेतिचान्यत्रनैष्ठिकीश्रूयतेश्रुतिः ॥ १५॥ अनारंभेत्यदोषःस्यादारंभेदोषउत्तमः॥ एवंस्थितस्यशास्त्रस्यदुर्विज्ञेयंबलाबलं ॥ १६ ॥ यद्यत्रकिंचित्प्रत्यक्षमहिंसायाःपरंमतं ॥ ऋतेत्वागमशास्त्रेभ्योब्रूहितद्यदिपश्यसि॥१७॥

अनृतेनहिप्रत्यूढाइत्यादिश्रुतिभ्योरज्जूरगस्येवबंधस्यमिथ्याज्ञानकार्यत्वंसिद्धं ततोज्ञानमात्रापनोद्यत्वंयुक्तं नहिरज्जूरगभीतस्यभयनिवृत्तिर्गंगास्नानसहस्रेणापिभवत्यधिष्ठानसाक्षात्कारजनिततद्बाधमंतरेण स्मृतिश्च भिद्यतेहृदयग्रंथिश्छिद्यंतेसर्वसंशयाः क्षीयंतेचास्यकर्माणितस्मिन्दृष्टेपरावरइति तथाच यथाप्रत्यक्षानुमानागमगम्यंतत्त्वज्ञानफलंकर्मफलंतुश्रुत्यैकगम्यंनतत्रप्रत्यक्षानुमानेसंक्रमतइतिकर्मतत्त्यागवित्ध्योर्बलाबलंसुज्ञेयमेव यत्तुआपस्तंबेनोक्तं तत्रयेपुण्यकृतस्तेषांप्रकृतयःपराज्वलंत्यउपलभ्यंतइतितारारूपिणांकर्मकृतामपिप्रत्यक्षंज्योतिर्मयत्वमिति तदपिश्रौतमेव नहिसुकृतांवाएतानिज्योतींषियन्नक्षत्राणीतिश्रुतिमंतरेणतेषांचेतनत्वमध्यवसातुंशक्यं अचेतनत्वंतुजैमिनिसंमतमित्यास्तांतावत् यत्तुतेनैवस्यात्तुकर्मावयवेनतपसावाकश्चित्सशरीरोंतवंतंलोकंजयति संकल्पसिद्धिश्चस्यान्नतुतज्ज्यैष्ठ्यमाश्रमाणामितिज्ञानफलस्यप्रत्यक्षत्वमभ्युपेत्यापितत्साधकाश्रमस्यज्यैष्ठ्यंनिषिद्धं यच्चगौतमेन ऐकाश्रम्यंत्वाचार्याःप्रत्यक्षविधानाद्गार्हस्थ्यस्येति भस्मांतंशरीरंकुटुंबेशुचौदेशेस्वाध्यायमधीयानइतिप्रत्यक्षश्रुतिमूलकतयागार्हस्थ्यस्यज्यैष्ठ्यमुक्तं तत्सर्वंनहिनिंदानिंद्यंनिंदितुंप्रवर्ततेऽपितुविधेयंस्तोतुमितिन्यायेनज्ञानानधिकारिणामाश्रमधर्मेषुश्रद्धोत्पादनार्थमितिद्रष्टव्यमिति ॥ १७ ॥

Digitized by Google